

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Головне управління Служби безпеки України в Автономній Республіці Крим

Слідчий відділ

(з дислокацією у м. Київ)

вул. Поправки Юрія, 14 А, м. Київ, 02094, тел. (044) 292-81-48
www.ssu.gov.ua, e-mail: gu_ark@ssu.gov.ua, Код ЄДРПОУ 44277296

№ _____

На № _____

від _____

ПОВІДОМЛЕННЯ

про підозру

м. Київ

«25» травня 2026 року

Старший слідчий в ОВС 1 відділення слідчого відділу (з дислокацією у м. Київ) Головного управління Служби безпеки України в Автономній Республіці Крим Яковченко Олег Анатолійович, розглянувши матеріали кримінального провадження № 12025010000000027 від 22.01.2025 за ознаками вчинення кримінальних правопорушень, передбачених ч. 3 ст. 436-2, ч. 1 ст. 438 КК України, встановивши наявність достатніх доказів для повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень, відповідно до ст. ст. 2, 36, 40, 42, 276-278 КПК України, –

ПОВІДОМИВ:

Умрихіну Тетяну Вікторівну,
21.02.1953 р.н., громадянку України,
уродженку м. Севастополя, Україна,
РНОКПП 1941015321, паспорт
громадянина України серії ЕС 688344,
останнє відоме місце реєстрації та
проживання: Україна, Автономна
Республіка Крим, м. Керч,
вул. Тургенєва, 18,

про те, що вона підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених:

- ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України, що полягає у порушенні законів та звичаїв війни, передбачених міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчиненого за попередньою змовою групою осіб;

- ч. 3 ст. 436-2 КК України, у виправдовуванні, запереченні збройної агресії Російської Федерації проти України, розпочатої у 2014 році, з використанням засобів масової інформації.

**Фактичні обставини кримінальних правопорушень,
у вчиненні яких підозрюється Умрихіна Т.В.**

З лютого 2014 року до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією Російської Федерації (далі – РФ) проти України.

Внаслідок насильницьких агресивних дій РФ, Україна з кінця лютого 2014 року втратила ефективний контроль над територією Автономної Республіки Крим та м. Севастополь, у зв'язку з її окупацією Російською Федерацією.

Згідно зі ст. 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 № 1207-VII із змінами і доповненнями, тимчасово окупована Російською Федерацією територія України (далі – тимчасово окупована територія) є невід'ємною частиною території України, на яку поширюється дія Конституції та законів України, а також міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Тимчасова окупація Російською Федерацією територій України незалежно від її тривалості є незаконною і не створює для Російської Федерації жодних територіальних прав. Автономна Республіка Крим та м. Севастополь є тимчасово окупованими Російською Федерацією з 20.02.2014.

Генеральна Асамблея ООН своєю Резолюцією 71/205 від 19.12.2016 «Положення в області прав людини в Автономній Республіці Крим та м. Севастополь (Україна)», засудила тимчасову окупацію Російською Федерацією частини території України – Автономної Республіки Крим та м. Севастополь.

Крім того, Резолюціями Генеральної Асамблеї ООН 72/190 від 19.12.2017 «Положення в області прав людини в Автономній Республіці Крим та м. Севастополь (Україна)» та 73/194 від 17.12.2018 Генеральна Асамблея вчергове засудила нинішню тимчасову окупацію Російською Федерацією частини території України - Автономної Республіки Крим та м. Севастополь.

У ході вказаного міжнародного збройного конфлікту 24.02.2022 президент РФ оголосив початок так званої спеціальної військової операції, що полягала у здійсненні повномасштабного вторгнення Збройних сил РФ, інших збройних формувань РФ та підконтрольних їм угруповань іррегулярних збройних формувань на територію України.

Факт повномасштабного збройного вторгнення на територію України не приховувався владою РФ, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної Асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п. п. 1, 3 Висновку 300(2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії Російської Федерації проти України», п. п. 17, 18 наказу Міжнародного Суду ООН від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (Україна проти РФ та ін.)».

Відповідно до ст. 2, спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 року, ці конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації

Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Відповідно статті 56 Гаазької конвенції про закони і звичаї війни на суходолі власність муніципалітетів, релігійних, благодійних, освітніх, мистецьких і наукових установ, навіть якщо вона належать державі, визнається як приватна власність. Будь-яке захоплення, знищення чи навмисне пошкодження установ такого типу, історичних пам'яток, творів мистецтва та науки забороняється та повинно підлягати судовому переслідуванню.

Статтею 53 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 (далі Конвенція) передбачено, що будь-яке знищення окупаційною державою рухомого чи нерухомого майна, що є індивідуальною або колективною власністю приватних осіб чи держави, або інших громадських установ чи соціальних або кооперативних організацій забороняється, за винятком випадків, коли це є необхідним для проведення воєнних операцій.

Ст. 147 Конвенції визначено, що серйозні порушення, про які йдеться у ст. 146 Конвенції, становлять такі порушення, що охоплюють такі дії, якщо їх здійснено проти осіб або власності, які перебувають під захистом цієї Конвенції, зокрема широкомасштабне руйнування і привласнення власності, не виправдане воєнною необхідністю і здійснюване незаконним чином і безцільно.

Крім того, статтею 53 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 року визначено, що без шкоди для положень Гаазької конвенції про захист культурних цінностей у разі збройного конфлікту від 14 травня 1954 року та інших відповідних міжнародних документів заборонено: а) здійснювати будь-які ворожі акти, спрямовані проти історичних пам'яток, творів мистецтва або місць відправлення культів, які є культурною або духовною спадщиною народів; б) використовувати такі об'єкти для підтримки воєнних зусиль; с) робити такі об'єкти об'єктами репресалій.

Відповідно до ст. 1 Конвенції про захист культурних цінностей у разі збройного конфлікту від 14.05.1954 (далі – Конвенція про захист культурних цінностей) культурними цінностями незалежно від їхнього походження та власника вважаються:

а) рухомі або нерухомі цінності, які мають велике значення для культурної спадщини всіх народів, такі як пам'ятки архітектури, мистецтва або історії як релігійного, так і світського характеру; археологічні об'єкти; архітектурні ансамблі, які в цілому представляють історичний або художній інтерес; твори мистецтва; рукописи, книги та інші предмети, що становлять художній, історичний або археологічний інтерес; а також наукові фонди і важливі колекції книг або архівів чи репродукцій цінностей, визначених вище;

с) центри що містять велику кількість культурних цінностей, визначених у пунктах (а) та (б), відомі як «центри зосередження пам'яток».

Відповідно до положень статті 4 цієї Конвенції про захист культурних цінностей Високі Договірні Сторони зобов'язуються: поважати культурні цінності, розташовані на їхній власній території, а також на території інших Високих Договірних Сторін, утримуючись від будь-якого використання цих цінностей та їхнього оточення або засобів, що використовуються для їх захисту, з метою, яка може призвести до їх знищення чи пошкодження у разі збройного

конфлікту, а також утримуючись від будь-яких ворожих дій, спрямованих проти таких цінностей.

Високі Договірні Сторони зобов'язуються також забороняти, запобігати і, у разі потреби, припиняти будь-які форми викрадень, пограбувань або протиправного привласнення культурних цінностей, а також будь-які акти вандалізму, спрямовані проти цих цінностей. Вони зобов'язані утримуватися від реквізиції рухомих культурних цінностей, розташованих на території іншої Високої Договірної Сторони.

Сторони мають утримуватися від будь-яких дій що мають ознаки репресалій проти культурних цінностей.

Статтею 5 Конвенції про захист культурних цінностей встановлено, що будь-яка Висока Договірна Сторона, яка окупує всю або частину території іншої Високої Договірної Сторони, надаватиме, наскільки це можливо, підтримку компетентним національним органам влади окупованої країни в охороні та збереженні її культурних цінностей.

Якщо необхідно вжити заходів для збереження культурних цінностей, розташованих на окупованій території і пошкоджених внаслідок воєнних дій, і якщо компетентні національні органи влади не в змозі вжити таких заходів, окупаюча держава, наскільки це можливо і в тісній співпраці з такими органами влади, вживає найнеобхідніших заходів для збереження культурних цінностей.

Будь-яка Висока Договірна Сторона, уряд якої учасники руху опору вважають своїм законним урядом, за можливості звертає їхню увагу на обов'язок дотримуватися положень цієї Конвенції, що стосуються поваги до культурних цінностей.

Відповідно до статті 9 Другого протоколу до Гаазької конвенції про захист культурних цінностей у разі збройного конфлікту 1954 року (далі Другий протокол до Гаазької конвенції) від 26.03.1999 без шкоди для положень статей 4 та 5 Конвенції про захист культурних цінностей Сторона, яка окупувала цілком або частково територію іншої Сторони, забороняє та попереджає стосовно окупованої території:

- а) будь-який незаконний експорт, інше незаконне переміщення або незаконна передача права власності на культурну цінність;
- б) будь-які археологічні розкопки, якщо тільки це не вимагається виключно для охорони, обліку чи збереження культурної цінності;
- с) будь-які модифікації або зміну виду використання культурної цінності, що мають на меті приховання або знищення доказу культурного, історичного чи наукового характеру.

Будь-які археологічні розкопки культурних цінностей на окупованій території, їх модифікації чи зміна виду їх використання здійснюються, якщо тільки це дозволяють обставини, у тісному співробітництві з компетентними національними органами окупованої території.

Частиною 1 статті 15 Глави 4 Другого Протоколу до Гаазької конвенції встановлено істотні порушення та визначено, що будь-яка особа скоює злочин у розумінні цього Протоколу, якщо навмисно та всупереч Конвенції або цьому Протоколу вчиняє будь-яке з таких дій:

- с) знищує або присвоює у великих масштабах культурну власність, яка перебуває під захистом відповідно до положень Конвенції й цього Протоколу;

е) вчиняє акти крадіжки, грабежу або незаконного присвоєння чи акти вандалізму, спрямовані проти культурних цінностей, які перебувають під захистом відповідно до положень Конвенції.

Крім того, згідно з нормою 40 звичаєвого міжнародного гуманітарного права кожна сторона конфлікту повинна захищати культурні цінності. Забороняється будь-яке захоплення, знищення або умисне пошкодження релігійних, благодійних, освітніх, мистецьких чи наукових установ, історичних пам'яток та витворів мистецтва і науки. Забороняються будь-які акти крадіжок, розграбування чи незаконного привласнення у будь-якій формі культурних цінностей та будь-які акти вандалізму щодо цінностей, які мають велике значення для культурного надбання кожного народу.

Відповідно до положень пункту (а)(iv) частини другої статті 8 Римського статуту Міжнародного кримінального суду широкомасштабне знищення і привласнення майна, що не викликане військовою необхідністю і вчинене незаконно та безглуздо, визнаються воєнними злочинами.

Законом України «Про охорону культурної спадщини» визначено, що об'єкти культурної спадщини, які знаходяться на території України, у межах її територіального моря та прилеглої зони, охороняються державою. Охорона об'єктів культурної спадщини є одним із пріоритетних завдань органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Згідно з положеннями ст. 15 Закону України «Про музеї та музейну справу» від 29.06.1995 Музейний фонд України є національним багатством, невід'ємною складовою культурної спадщини України, що охороняється законом. Цією ж статтею визначено, що музейні предмети, музейні колекції та музейні зібрання державної частини Музейного фонду України закріплюються за музеями на праві оперативного управління.

Крім того, статтею 15-1 Закону України «Про музеї та музейну справу» встановлено, що до державної частини Музейного фонду України належать музейні предмети, музейні колекції, музейні зібрання, що є державною власністю, зберігаються у державних музеях, у тому числі музейні предмети, музейні колекції, музейні зібрання, що зберігаються в музеях, які належать до сфери управління місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, а також у музеях, створених при підприємствах, в установах, організаціях і закладах освіти державної та комунальної форм власності чи у їх складі. До державної частини Музейного фонду України належать також предмети музейного значення, що підлягають внесенню до державної частини Музейного фонду України, музейні колекції, музейні зібрання, що зберігаються на підприємствах, в установах та організаціях державної і комунальної форм власності.

Після встановлення у лютому 2014 року ефективного контролю Російською Федерацією над територією Автономної Республіки Крим представниками органів влади та окупаційної адміністрації держави-агресора розпочато процес незаконного переведення державних установ України, у тому числі музейних закладів, до правового поля Російської Федерації.

Так, відповідно до Закону «Республіки Крим» від 11.09.2014 № 68-ЗРК «Про об'єкти культурної спадщини в Республіці Крим», зокрема статей 2, 3, 6, 11 та 12, об'єкти культурної спадщини, включаючи об'єкти археологічної спадщини,

що розташовані на території тимчасово окупованого Кримського півострова, визначаються як такі, що перебувають під державною охороною та підлягають включенню до системи державного обліку та реєстрації відповідно до законодавства Російської Федерації, з подальшим формуванням Єдиного державного реєстру об'єктів культурної спадщини та державного Музейного фонду РФ. При цьому, відповідно до статті 43 зазначеного Закону, об'єкти культурної спадщини, які були занесені до українських державних реєстрів до початку окупації, включно з об'єктами, що перебували у складі музейних установ України, визнаються такими, що підлягають прийняттю під державну охорону за законодавством Російської Федерації, що створює правові підстави для їх адміністративного обліку, перереєстрації та включення до відповідних реєстрів Російської Федерації без згоди держави походження культурних цінностей.

Надалі, так званою Радою міністрів Республіки Крим прийнято Розпорядження від 11.12.2014 № 1368р «Про створення державних бюджетних установ», відповідно до якої на базі українських музейних установ створено нові юридичні особи за законодавством Російської Федерації.

Відповідно до положення ст. 6 Федерального закону Російської Федерації від 12.02.2015 № 9-ФЗ «Про особливості правового регулювання відносин у сфері культури і туризму у зв'язку з прийняттям до Російської Федерації Республіки Крим та утворенням у складі Російської Федерації нових суб'єктів - Республіки Крим та міста федерального значення Севастополя» об'єкти культурної спадщини, музейні предмети, музейні колекції, архівні та бібліотечні фонди, розташовані на території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, автоматично визнано такими, що перебувають під державною охороною Російської Федерації та підлягають включенню до відповідних державних фондів і реєстрів Російської Федерації, зокрема до Музейного фонду Російської Федерації та його Державного каталогу.

Крім того, 17.10.2015 Уряд Російської Федерації видав Розпорядження № 2073-р, відповідно до п. 1 якого об'єкти культурної спадщини, розташовані на території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, віднесено до об'єктів культурної спадщини федерального значення, а згідно з п. 2 Міністерству культури Російської Федерації доручено здійснити їх державну реєстрацію в Єдиному державному реєстрі об'єктів культурної спадщини (пам'яток історії та культури) народів Російської Федерації.

Надалі, з метою інтеграції музейних установ та об'єктів археологічної спадщини тимчасово окупованої території Кримського півострова до системи органів влади Російської Федерації запроваджено нормативно-правове регулювання у сфері музейної справи, зокрема прийнято Закон Республіки Крим «Про музеї та музейну справу в Республіці Крим», відповідно до положень ст. ст. 2, 4, 6, 8, 10 якого визначено правовий режим музейних предметів та колекцій, передбачено їх державний облік, а також встановлено повноваження органів окупаційної влади щодо управління і контролю у цій сфері, у зв'язку з чим музейні предмети та колекції віднесені до Музейний фонд Російської Федерації.

Реалізація зазначених положень у поєднанні з прийнятими підзаконними актами фактично призвела до включення культурних цінностей, що перебували у фондах музеїв на території Кримського півострова, до державних реєстрів Російської Федерації та встановлення над ними контролю держави-окупанта.

У такий спосіб РФ на правовому рівні закріпила незаконне привласнення майна держави України, що має культурну або іншу національну цінність, та право розпоряджатися цим майном на власний розсуд.

На підставі викладеного, Розпорядженням так званої Ради Міністрів Республіки Крим від 11.12.2014 № 1368р на базі «Керченського історико-культурного заповідника» утворено «державну бюджетну установу» «Східно-Кримський історико-культурний музей-заповідник» за адресою: вул. Свердлова, буд. 16, м. Керч, Автономна Республіка Крим, якій передано в оперативне управління майно вказаної музейної установи, включаючи будівлі, археологічні колекції, археологічні комплекси, наукові архіви та інші культурні цінності, що входили до Музейного фонду України, що фактично призвело до незаконного привласнення державою-окупантом культурних цінностей України та отримання права розпоряджатися цим майном на власний розсуд.

Як наслідок, археологічні комплекси (античні городища) «Стародавнє місто Мірмекій», «Німфей», «Пантікапей», «Античне місто Тірітака» та «Античне укріплене місто Ілурат», що входять до складу державної музейної установи – Керченського історико-культурного заповідника, а також будь-які предмети, виявлені під час розкопок цих пам'яток, РФ вважає власним майном.

Водночас державою-окупантом здійснено незаконне привласнення музейних предметів, які перебували на балансі Керченського історико-культурного заповідника і на початок 2014 року налічували 202 009 одиниць в основному фонді та 43 098 одиниць — у науково-допоміжному. Вказані культурні цінності відповідно до законодавства України становлять державну власність та входять до Музейного фонду України.

Досудовим розслідуванням встановлено, що Умрихіна Тетяна Вікторівна погодилась на пропозицію окупаційних органів влади та на підставі наказу так званого Міністерства культури Республіки Крим від 12.12.2014 № 228/1-2 призначена на посаду генерального директора «державної бюджетної установи Республіки Крим» «Східно-Кримський історико-культурний музей-заповідник» терміном на п'ять років і розпочала виконання відповідних управлінських функцій. У подальшому, згідно з наказом так званого «Міністерства культури Республіки Крим» від 12.12.2019 № 375-п, її повноваження на цій посаді пролонговано на наступний строк, у зв'язку з чим Умрихіна Т.В. продовжила очолювати вказану установу, що під її керівництвом адмініструє значну кількість пам'яток археології та музейних колекцій, які є культурною спадщиною України.

Перебуваючи на вказаній посаді, Умрихіна Т.В., діючи умисно, в умовах міжнародного збройного конфлікту та у зв'язку з ним, усвідомлюючи факт тимчасової окупації Кримського півострова, організувала діяльність підконтрольного окупаційній адміністрації так званого «Східно-Кримського історико-культурного музею-заповідника» відповідно до законодавства Російської Федерації та забезпечила включення музейних предметів і археологічних знахідок, що походять з території України та перебували на обліку в Керченському державному історико-культурному заповіднику до складу державного Музейного фонду РФ з подальшим внесенням відомостей про них до відповідних облікових реєстрів держави-окупанта із присвоєнням їм реєстраційних номерів. Цими діями вона фактично забезпечила суцільне незаконне облікове закріплення та привласнення вказаного Музейного фонду,

який є державною власністю України й належить до державної частини Музейного фонду України, а також його подальше використання всупереч вимогам українського законодавства та нормам міжнародного гуманітарного права.

Крім цього, Умрихіна Т.В., реалізуючи незаконні адміністративно-управлінські повноваження генерального директора «Східно-Кримського історико-культурного музею-заповідника» забезпечила облік, зберігання, переміщення та експонування предметів Музейного фонду зазначеної установи.

Відповідно до положень Федерального закону Російської Федерації від 26.05.1996 №54-ФЗ «Про Музейний фонд Російської Федерації та музеї в Російській Федерації», а також постанови Уряду РФ від 03.11.2015 №1803 «Про Музейний фонд Російської Федерації» музейні предмети та музейні колекції, що перебувають у фондах державних музейних установ, можуть передаватися для тимчасового експонування, наукового дослідження або реставрації до інших музейних та виставкових установ РФ.

Так, користуючись зазначеними нормативно-правовими актами РФ та виконуючи управлінські функції керівника підконтрольної окупаційній адміністрації музейної установи, Умрихіна Т.В., діючи за попередньою змовою групою осіб, у невстановлений досудовим розслідуванням час та місці, але не пізніше листопада 2025 року, організовувала передачу археологічних предметів, що походять з території тимчасово окупованого півострову Крим, для їх подальшого експонування на виставкових заходах у Російській Федерації, чим протиправно розпорядилася вказаним державним майном України на користь держави-окупанта, що є формою його незаконного привласнення.

Зокрема, у листопаді 2025 року в місті Нижній Новгород Російської Федерації за безпосередньої участі Умрихіної Т.В. організовано виставку «Пантікапей. Із минулого в майбутнє», присвячену результатам багаторічних археологічних досліджень античного міста Пантікапей. Експозиція вказаної виставки містила археологічні предмети, що походять з території тимчасово окупованої Автономної Республіки Крим, зокрема фрагменти розписного керамічного посуду (посудин) із зібрання так званого «Східно-Кримського історико-культурного музею-заповідника».

Крім цього, встановлено, що у період часу з 2014 по 2016 роки за наслідками незаконних археологічних розкопок на території давнього міста Пантікапей - столиці Боспорського царства, розташованого в межах сучасного міста Керч (кадастровий номер 90:19:010109:30471), з культурного шару археологічного об'єкта вилучено колекцію артефактів з античних пам'яток Північного Причорномор'я, що мають художнє, історичне та наукове значення для держави Україна.

Зокрема, у каталозі «Пантікапей і Фанагорія. Дві столиці Боспорського царства» містяться відомості про такі віднайдені предмети археологічної спадщини: предмет каталогу №15 «Верхня частина амфори», місце знахідки Пантікапей, розкопки Толстікова В.Л. у 2015 р.; предмет каталогу №16 «Фрагменти сосуду з геометричним декором» місце знахідки Пантікапей, розкопки Толстікова В.Л. у 2013-2014 р.р.; предмет каталогу №17 «Фрагменти краю розкладного судинку типу диносу» місце знахідки Пантікапей, розкопки Толстікова В.Л. у 2013-2016 р.р.; предмет каталогу №20 «Фрагменти чаші з

двохфризового розкладу» місце знахідки Пантікапей, розкопки Толстікова В.Л. у 2013 р.; предмет каталогу №21 «Фрагмент амфори з розкладом у клеймі» місце знахідки Пантікапей, розкопки Толстікова В.Л. у 2015 р.; предмет каталогу №22 «Фрагмент краю чаші з розкладом» місце знахідки Пантікапей, розкопки Толстікова В.Л. у 2011 р.; предмет каталогу №23 «Фрагмент ойнохої із зображенням козла» місце знахідки Пантікапей, розкопки Толстікова В.Л. у 2014 р.; предмет каталогу №24 «Фрагмент розкладного сосуду з відігнутих краєм» місце знахідки Пантікапей, розкопки Толстікова В.Л. у 2014 р., предмет каталогу №26 «Фрагменти тарілки з тригліфно-метопним фризом» місце знахідки Пантікапей, розкопки Толстікова В.Л. у 2015 р.; предмет каталогу №33 «Фрагмент аттичної амфори із зображенням розетт» місце знахідки Пантікапей, розкопки Толстікова В.Л. у 2014 р.; предмет каталогу №35 «Фрагмент лаконської чаші» місце знахідки Пантікапей, розкопки Толстікова В.Л. у 2014 р.; предмет каталогу №44 «Теракотова статуетка у вигляді мавпи, що сидить» місце знахідки Пантікапей, розкопки Толстікова В.Л. у 2015 р.; предмет каталогу №47 «Одноріжковий світильник відкритого типу» місце знахідки Пантікапей, розкопки Толстікова В.Л. у 2014 р.; предмет каталогу №154 «Фрагмент плити з проксенічним декретом», предмет каталогу №187 «Фрагмент плечиків і тулова кратера із зображенням тварин» місце знахідки Пантікапей, розкопки Толстікова В.Л. у 2015 р.; предмет каталогу №203 «Фрагменти пластин ручок аттичних чорнофігурних кратерів із зображенням чоловічих протом» місце знахідки Пантікапей, розкопки Толстікова В.Л. у 2015 р.; предмет каталогу №204 «Фрагментований аттичний чорнофігурний кілік із зображенням птахів» місце знахідки Пантікапей, розкопки Толстікова В.Л. у 2014 р.; предмет каталогу №217 «Фрагмент червонофігурної кришки лекани» місце знахідки Пантікапей, розкопки Толстікова В.Л. у 2015 р., предмет каталогу №283 «Половина ливарної форми» місце знахідки Пантікапей, розкопки Толстікова В.Л. у 2015 р.

Зазначені культурні цінності включено до Музейного фонду РФ та під керівництвом Умрихіної Т.В. прийнято в управління підконтрольною Російській Федерації установою – так званою державною бюджетною установою Республіки Крим «Східно-Кримським історико-культурним музеєм-заповідником», чим здійснено незаконне привласнення.

Ураховуючи викладене Умрихіна Т.В., діючи умисно, в умовах міжнародного збройного конфлікту та у зв'язку із ним, за попередньою змовою групою осіб, перебуваючи на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим, забезпечила включення музейних предметів і археологічних знахідок, що є складовою частиною Керченського історико-культурного заповідника, у тому числі будівлі, археологічні колекції, наукові архіви та інші культурні цінності, що належать до Музейного фонду України, до облікових систем та державних реєстрів Російської Федерації із присвоєнням їм відповідних реєстраційних номерів, а також їх подальше публічне представлення як власності держави-окупанта, чим здійснила широкомасштабне привласнення майна України, що не викликане військовою необхідністю і вчинене незаконно та безглуздо, що є порушенням ст. 56 Конвенції про закони і звичаї війни на суходолі та додатку до неї «Положення про закони і звичаї війни на суходолі» від 18.10.1907, ст. ст. 53, 147 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949, ст. 9 Другого протоколу до Гаазької конвенції про

захист культурних цінностей у разі збройного конфлікту 1954 року від 26.03.1999, ст. 53 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 року.

Таким чином, Умрихіна Тетяна Вікторівна, 21.03.1953 р.н., підозрюється у порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчиненому за попередньою змовою групою осіб, тобто у кримінальному правопорушенні, передбаченому ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України (у редакції ст. 438 КК України на час вчинення кримінального правопорушення).

Крім цього, в Умрихіної Т.В., яка перебувала на території тимчасово окупованого Кримського півострова, у невстановленому місці та невстановлений час, але не пізніше 07.03.2024, виник умисел на вчинення кримінального правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку з використанням засобів масової інформації.

Так, під час дії воєнного стану, з метою реалізації свого злочинного умислу, усвідомлюючи суспільно-небезпечний характер своїх дій, передбачаючи їх суспільно-небезпечні наслідки та бажаючи їх настання, достовірно знаючи, що внаслідок збройної агресії Російської Федерації вчинено тимчасову окупацію території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, а з 24.02.2022 – повномасштабне збройне вторгнення на територію суверенної держави України, Умрихіна Т.В., у невстановлений досудовим розслідуванням час, перебуваючи на території так званої державної бюджетної установи Республіки Крим «Східно-Кримський історико-культурний музей-заповідник» за адресою: вул. Свердлова, буд. 16, м. Керч, Автономна Республіка Крим, висловлюючись як керівник вказаного закладу, надала інтерв'ю редактору «Першого Севастопольського телеканалу», відеозапис якого 07.03.2024 розміщено у мережі Інтернет на відеохостингу YouTube на каналі «Александр БЕЛАНОВ. #КУЛЬТУРНЫЙ_КОД» за посиланням <https://www.youtube.com/watch?v=qHyKV7NZfUc>, внаслідок чого публікація із цим відеозаписом стала доступною для ознайомлення необмеженому колу користувачів.

Під час вказаного виступу Умрихіна Т.В. публічно висловила позицію, спрямовану на заперечення факту збройної агресії Російської Федерації проти України, заперечення тимчасової окупації частини території України, а також виправдовування такої агресії, розпочатої у 2014 році.

Зокрема, у ході інтерв'ю Умрихіна Т.В., зазначила: «И вдруг, когда это случилось, они резко осудили нас: как это Крым вернулся в Россию? Как это так? Так вы же интеллигенты, вы же знаете историю. Крым – русский, исконно русский....», ...«Но у меня другой вопрос: вот фашизм шагнул на нашу землю — в лице нашего брата Украины. Причём жёстко, конкретно, со всеми его проявлениями, которые мы уже увидели сегодня — это ну просто в чистом виде нерафинированный фашизм. Неофашизм. Называй как хочешь — он по сути своей фашизм. И мы-то, слава Богу, это терпеть не могли бы. Потому что это бы пришло на нашу землю. Это невыносимо для нас, для России», чим публічно поширила

наративи, спрямовані на виправдовування та заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України».

Відповідно до частин першої та другої статті 22 Закону України «Про інформацію» масова інформація – інформація, що поширюється з метою її доведення до необмеженого кола осіб.

Засоби масової інформації - засоби, призначені для публічного поширення друкованої або аудіовізуальної інформації.

YouTube (Ютуб) — це найбільший у світі відеохостинг та соціальна мережа, що дозволяє безкоштовно завантажувати, переглядати, оцінювати та коментувати відеоматеріали.

Такий спосіб поширення розрахований на масове сприйняття, а оскільки вказаний ресурс функціонує у відкритому інтернет-просторі, розміщена на ньому інформація є доступною для кожного, а отже є засобом, за допомогою якого дані розповсюджуються серед необмеженого (невизначеного) кола осіб.

Таким чином, Умрихіна Тетяна Вікторівна, 21.03.1953 р.н., підозрюється у виправдовуванні, запереченні збройної агресії Російської Федерації проти України, розпочатої у 2014 році, з використанням засобів масової інформації, тобто у кримінальному правопорушенні, передбаченому ч. 3 ст. 436-2 КК України.

Старший слідчий в ОВС 1 відділення
слідчого відділу (з дислокацією у м. Київ)
Головного управління
Служби безпеки України
в Автономній Республіці Крим

Олег ЯКОВЧЕНКО

«ПОГОДЖЕНО»

Прокурор, який здійснює процесуальне
керівництво у кримінальному провадженні –
прокурор відділу протидії злочинам,
вчиненим в умовах збройного конфлікту,
прокуратури Автономної Республіки Крим
та міста Севастополя

Ольга ПІРОГОВА

Підозрюваний _____ (_____)

«_____» год «_____» хв «_____» _____ 2026 року

Захисник: _____ (_____)

«_____» год «_____» хв «_____» _____ 2026 року

ПАМ'ЯТКА **про процесуальні права та обов'язки підозрюваного**

Конституція України

Стаття 28. Кожен має право на повагу до його гідності.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню. Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим дослідям.

Стаття 29. Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочинів чи його припинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правовою допомогою захисника.

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання.

Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого.

Стаття 55. Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Стаття 56. Кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 59. Кожен має право на правову допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

Для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура.

Стаття 62. Особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину.

Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

У разі скасування вироку суду як неправосудного держава відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням.

Стаття 63. Особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист.

Засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

Кримінальний процесуальний кодекс України

Стаття 42. Підозрюваний

Підозрюваний, обвинувачений має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, а також отримати їх роз'яснення у разі необхідності;
- 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого та перед кожним наступним допитом з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, на присутність захисника під час допиту та інших процесуальних дій, на відмову від послуг захисника в будь-який момент кримінального провадження, на отримання послуг захисника за рахунок держави у випадку відсутності коштів на оплату таких послуг;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання – негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування;
- 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
- 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
- 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
- 11) застосовувати з дотриманням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосовування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що

охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, та вимагати відкриття матеріалів;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердились;

18) користуватись рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний зобов'язаний:

1) прибувати за викликом до суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк – заздалегідь повідомити про це суд;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

На всіх стадіях кримінального провадження підозрюваний має право **примиритися з потерпілим і укласти угоду про примирення**. У передбачених законом України про кримінальну відповідальність та КПК України випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження.

Права мені роз'яснені та зрозумілі. Пам'ятку про процесуальні права та обов'язки підозрюваного отримав.

Пам'ятку отримав(ла):

«___» _____ 20__ року

(підпис)

(прізвище, ініціали підозрюваного)

Пам'ятку вручив:

**Старший слідчий в ОВС 1 відділення
слідчого відділу**

(з дислокацією у м. Київ)

Головного управління

Служби безпеки України

в Автономній Республіці Крим

Олег ЯКОВЧЕНКО